

Gemeente Amsterdam
Bureau Onderzoek en Statistiek

Digitaal Panel West 2012

Meting 1: Vrij West

Projectnummer: 11247

In opdracht van: Stadsdeel West

Drs. Rogier van der Groep

Drs. Esther Jakobs

Oudezijds Voorburgwal 300

1012 GL Amsterdam

Telefoon 020 251 0442

r.groep@os.amsterdam.nl

Postbus 658

1000 AR Amsterdam

Fax 020 251 0444

www.os.amsterdam.nl

Amsterdam, maart 2012

Inhoud

Inleiding en uitkomsten	5
1 Campagne en Vrij West	7
1.1 Herkenning Campagne	7
1.2 Oordeel campagne	8
1.3 Acties campagne	9
1.4 Spanning, polarisatie en vervreemding	10
1.5 Ontwikkeling buurt	13
1.6 Polarisatiegerelateerde incidenten	14
2 Respons en verantwoording	17
Bijlage	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Inleiding en uitkomsten

Inleiding

Dit is een verslag van de eerste meting van 2012 voor het Digitaal Panel West met als onderwerp het beleidsprogramma Vrij West. Deze campagne is opgezet om discriminatie, polarisatie en vervreemding tegen te gaan in West. Aan de respondenten is gevraagd of zij het programma en de bijbehorende campagne kennen. Ook is gevraagd aan de respondenten wat zij willen dat er gebeurt om spanningen te verminderen. Daarnaast is geïnterviewd of de respondenten menen dat er sprake is van buurtpolarisatie en spanning in hun buurt. Ten slotte is gevraagd of men zelf incidenten heeft meegemaakt die toe te schrijven zijn aan discriminatie of polarisatie.

Methode en respons

De respons van het panel is 45%. Dit komt neer op 644 ingevulde enquêtes van ongeveer 1.500 panelleden. Omdat het panel voor een groot deel uit hoogopgeleide autochtone medewerkers bestaat en dus niet alle bewoners van stadsdeel West vertegenwoordigt, is aanvullend veldwerk gedaan. In dit kader zijn 99 telefonische enquêtes afgenomen en 90 face-to-face enquêtes om het aantal jongeren en allochtonen te vergroten. In totaal hebben 833 inwoners meegedaan aan het onderzoek.

Uitkomsten

- Eén op de vijf zegt wel eens iets gehoord of gezien te hebben van Vrij West.
- Dit beleidsprogramma is het bekendst onder jongeren tot 20 jaar en ouderen van 65 jaar.
- Het doel om het pesten van homo's en joden tegen te gaan is het duidelijkst verwoord.
- Meeste respondenten willen lesprogramma's op scholen, maar jongeren willen juist debatavonden.

- Ongeveer één op vijf ervaart spanningen tussen groepen in de buurt.
- Autochtonen ervaren iets meer spanningen dan allochtonen.
- Mate van polarisatie is het hoogst in De Kolenkit.
- Eén op vijf heeft het idee dat de omgang tussen groepen bewoners is verbeterd in de buurt. Dit aandeel is hoogst in Erasmuspark en Landlust.
- 17% heeft incidenten meegemaakt die toe te schrijven zijn aan polarisatie en discriminatie (waaronder homogereleerde incidenten).

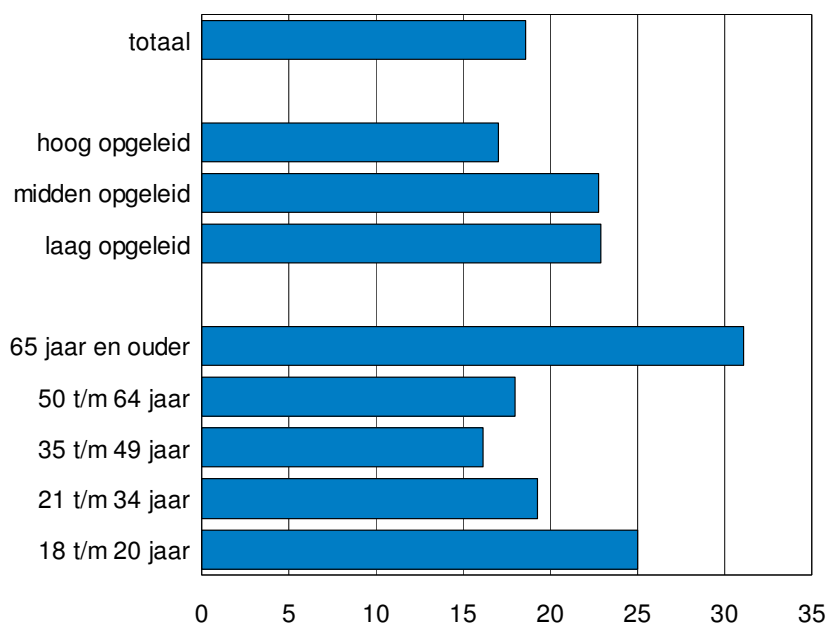
1 Campagne en Vrij West

1.1 Herkenning Campagne

Eén op vijf kent beleidsprogramma Vrij West

Eén op de vijf (19%) kent het beleidsprogramma Vrij West. Dit geldt met name voor jongere en oudere respondenten. Eerst is gevraagd of men het programma kent en vervolgens is de website getoond en is het programma omschreven. Van de respondenten kent 8% het meteen en 11% het na het zien van website en omschrijving.

Figuur 1 Herkenbaarheid beleidsprogramma Vrij West, 2012 (procenten, n=833)

Aan de respondenten die de naam Vrij West of het bijbehorende programma kennen na het zien van de website is gevraagd hoe zij aan de informatie zijn gekomen over dit programma. De meeste respondenten noemen de stadsdeelkrant en de website.

Tabel 2 Genoemde bronnen waar men Vrij West van herkent, 2012 (n=160, procenten)

stadsdeelkrant	56
via de website van stadsdeel West	20
debatavond	7
anders*	20
weet niet	9
niet ingevuld	42

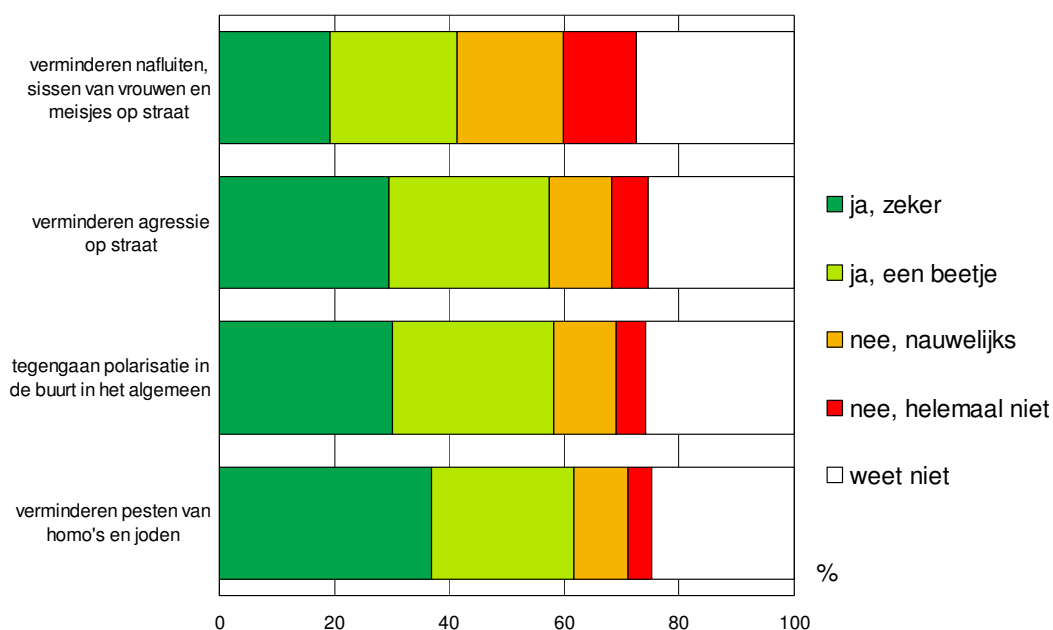
Bij 'anders' is onder meer genoemd dat men het op televisie (AT5) had gezien

1.2 Oordeel campagne

Doelstellingen komen over

De meeste respondenten vinden de doelstellingen van de campagne goed overkomen. De doelstelling om het pesten van homo's en joden tegen te gaan is daarbij het duidelijkst. Dit geldt in mindere mate voor de doelstelling om nafluiten en sissen van vrouwen op straat te verminderen.

Figuur 3 Herkenbaarheid doelstellingen Vrij West, 2012 (procenten)

1.3 Acties campagne

Lesprogramma's meest genoemd

Aan de respondenten is gevraagd naar welke vorm de voorkeur uitgaat om de doelstellingen van Vrij West te realiseren. In het verlengde daarvan is de open vraag gesteld wat het stadsdeel zou moeten doen om polarisatie op straat te verminderen. Tweederde wil dat er lesprogramma's op scholen worden gegeven en iets minder dan éénderde wil debatavonden.

Tabel 4 Kunt u aangeven naar welke vorm uw voorkeur gaat, 2012 (procenten)

lesprogramma's op scholen	67
debatavonden tussen verschillende groepen	29
themabijeenkomsten en informatiebijeenkomsten	27
anders	16
<i>geen van bovenstaande</i>	13
<i>weet ik niet</i>	7

Jongeren willen debatten, ouderen willen lesprogramma's

Het is opvallend dat de groepen inwoners van West verschillende voorkeuren hebben. Zo willen jongeren tot 20 jaar en niet-westerse allochtonen (voor een deel dezelfde groep) graag debatavonden en oudere respondenten graag lesprogramma's.

Tabel 5 Vorm naar groepen respondenten, 2012 (procenten)

	debatavonden tussen verschillende groepen	lesprogramma's op scholen	themabijeenkomsten en informatiebijeenkomsten
18 t/m 20 jaar	54	58	38
21 t/m 34	32	63	27
35 t/m 49	31	71	23
50 t/m 64	28	67	29
65 jaar en ouder	27	53	26
autochtonen	28	68	27
westerse allochtonen	28	69	28
niet-westerse allochtonen	36	58	26

NB: uitschieters zijn vet weergegeven

Feesten tegen polarisatie

Respondenten konden ook zelf met een idee komen om het programma Vrij West vorm te geven (antwoordoptie 'anders' in tabel 4). Feesten en campagnes voor TV zijn in dit kader een aantal keer genoemd.

Tabel 6 Genoemde ideeën voor Vrij West - open antwoorden (aantallen)

Feesten, (culturele) evenementen in de buurt	22
Campagne via TV, radio, posters	17
Gezamenlijke (buurt)activiteiten, sport	16
Strenger handhaven, lik op stuk	14
Campagne via internet, e-mail, sociale media	7
Campagne via brieven, flyers	6

Daarnaast is gevraagd aan de respondenten wat zij zelf willen dat er gebeurt en wat de gemeente doet om polarisatie te verminderen. Wederom blijkt dat veel respondenten graag zouden willen dat er meer aandacht besteed wordt aan deze problematiek op scholen. Daarnaast zien ook redelijk wat respondenten een rol weggelegd voor verenigingen en het stadsdeel.

Tabel 7 Open antwoorden (teruggebracht tot items, aantallen)

Scholen	239
Verenigingen	81
Stadsdeel, gemeente	80
Voorlichting/informatie	66
Politie/straatcoaches	56
Opvoeding/ouders	45
Geloofsinstellingen	45
Sportclubs	39
Wijk-, jeugd-, of buurthuizen	38
Debatten/gesprekken	37
Slecht plan, debat werkt niet	28
Handhaving, hardere aanpak daders	28
Buurtevenementen en feesten	26
Onderling contact/participatie bevorderen	23
Bewoners	19
Lesprogramma's	17
Media	17
Bedrijven/winkeliers	16
Directe benadering daders	14
Kunst/cultuur	13
Slachtoffers(groepen) betrekken	9
Meldpunt	8

1.4 Spanning, polarisatie en vervreemding

In het tweede deel van de enquête is aan de hand van vier stellingen de mate van polarisatie gemeten.¹ De stellingen luiden als volgt:

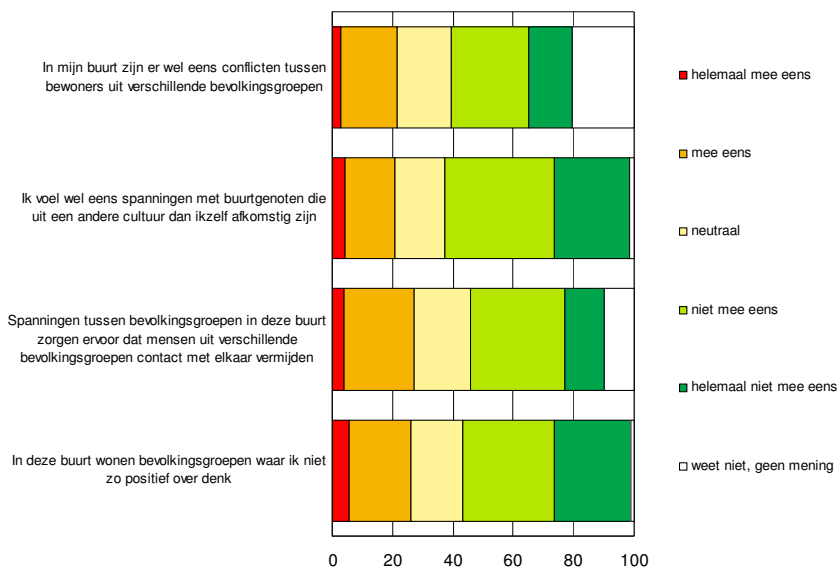
- Stelling 1: *In deze buurt wonen bevolkingsgroepen waar ik niet zo positief over denk.*
- Stelling 2: *Spanningen tussen groepen in deze buurt zorgen ervoor dat verschillende groepen elkaar vermijden.*
- Stelling 3: *Ik voel wel eens spanningen met buurtgenoten die uit een andere cultuur afkomstig zijn.*
- Stelling 4: *In mijn buurt zijn er wel eens conflicten tussen bewoners uit verschillende groepen.*

Helpt voelt geen spanning - één op vijf wel

¹ De stellingen zijn overgenomen uit het rapport 'Samenleven met verschillen in Amsterdamse buurten' (O+S, 2011 P10277) en vormen samen een indicator voor de mate van polarisatie in de buurt.

Grofweg voelt ongeveer één op de vijf respondenten spanningen in de buurt en ongeveer de helft niet. Daarnaast hangen de vier stellingen sterk samen. Ofwel: respondenten die niet zo positief over andere groepen denken (stelling 1), zien ook vaak in hun buurt spanningen tussen groepen (stelling 3) en beamen dat dit tot vermijdingsgedrag (stelling 2) en tot conflicten kan leiden (stelling 4).

Figuur 8 Stellingen om spanning en polarisatie te meten (procenten)

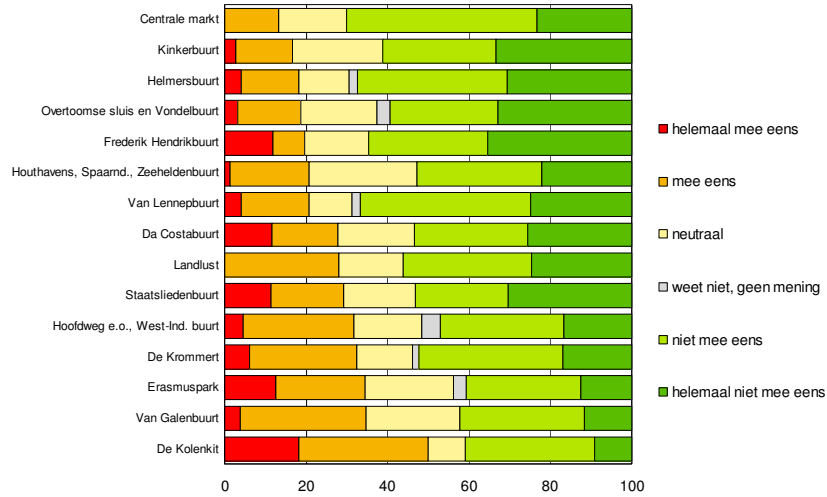

Aangezien de 'positieve' antwoorden een negatieve connotatie hebben zijn de kleuren omgedraaid

Polarisatie het hoogst in De Kolenkit

De mate van polarisatie verschilt per buurt. Zo is de helft van respondenten in De Kolenkit het eens met de stelling 1, dat er in de buurt bevolkingsgroepen zijn waarover men niet positief denkt. De Kolenkit wordt gevolgd door een verzameling buurten waar men het tussen 30% en 40% eens is met de stelling. Het gaat hier met name om buurten in voormalig Bos en Lommer en De Baarsjes. De buurten met weinig polarisatie zijn te vinden in voormalig Oud-West (Van Lennepbuurt, de Helmersbuurt) en in voormalig Westerpark (Frederik Hendrikbuurt, Centrale Markt).

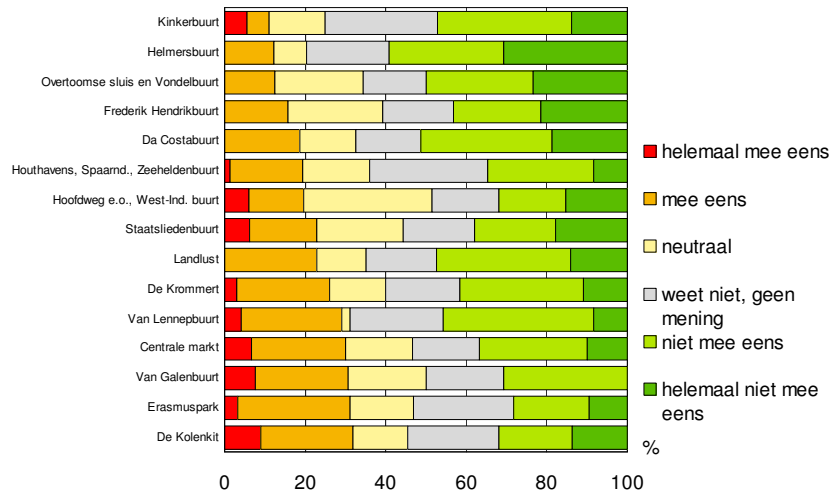
Figuur 9: Oordeel per Buurt stelling 1: In deze buurt wonen bevolkingsgroepen waar ik niet zo positief over denk (procenten)

Conflicten tussen groepen

Een vergelijkbare rangorde is aan te brengen wanneer we kijken naar de vierde stelling, hoewel de meningen in dit geval dichter bij elkaar liggen. In De Kolenkit en Erasmuspark zijn volgens de respondenten de meeste conflicten en in de Kinkerbuurt en Helmersbuurt de minste.

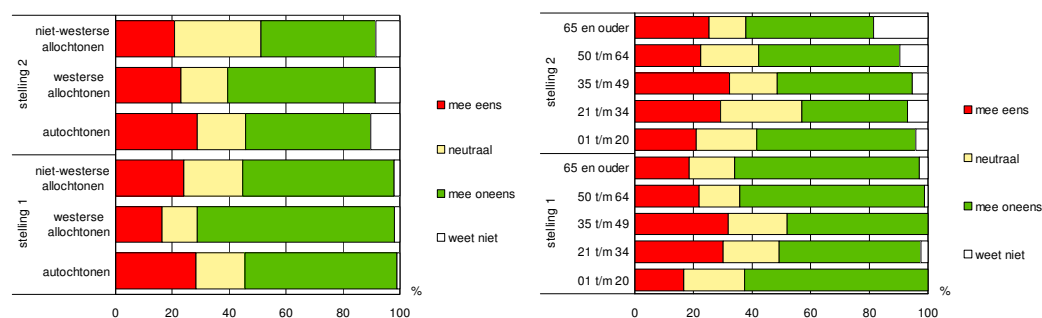
Figuur 10 Stelling 4 In deze buurt zijn wel eens conflicten tussen bewoners van verschillende groepen

Leeftijd en etniciteit

Gevoelens omtrent polarisatie en vervreemding hangen ook af van individuele kenmerken. Dit blijkt het sterkst uit stelling 1 (denken over andere groepen) en stelling 2 (vermijding). Respondenten in de leeftijdscategorie 20 tot 40 jaar denken minder positief over bepaalde bevolkingsgroepen en zijn vaker van mening dat spanning tot vermijding leidt. Autochtone groepen zijn iets vaker van mening zijn dat spanningen tot vermijding leidt.

Figuur 11 Oordeel stelling 1 en stelling 2 naar etniciteit en leeftijd, 2012 (procenten)

1.5 Ontwikkeling buurt

Eén op vijf ziet verbetering in de buurt

Vinden respondenten dat de omgang tussen groepen de afgelopen vijf jaar is veranderd?. Bijna een kwart kan hier geen antwoord op geven en een groot deel (44%) ziet geen verandering. Desondanks vindt (éénvijfde) 22% de omgang tussen groepen verbeterd en vindt 10% de omgang verslechterd.

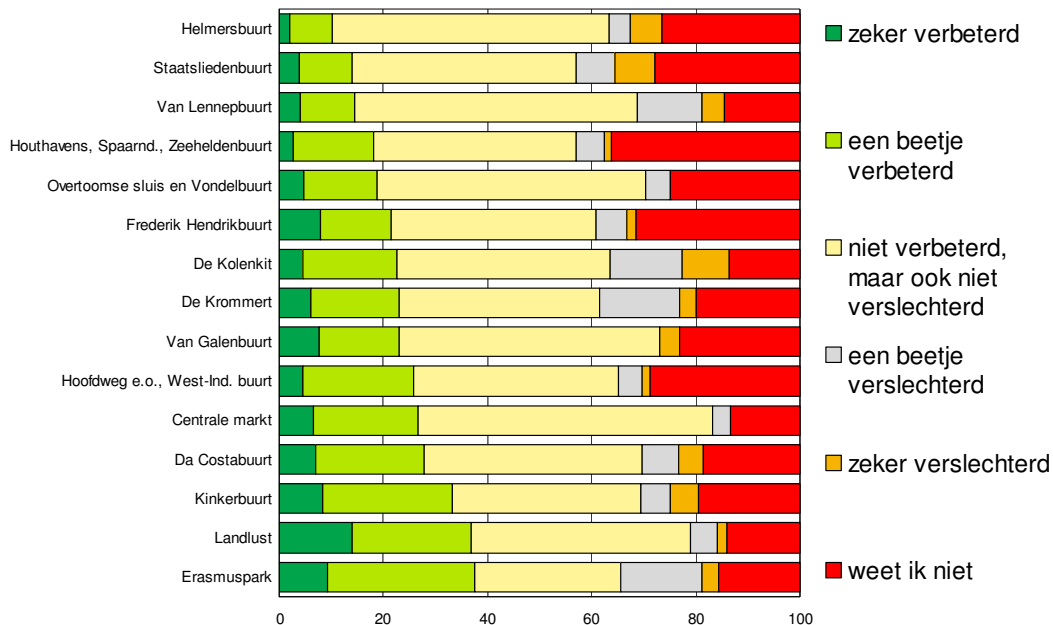
Tabel 12 Vindt u dat de ontwikkeling tussen groepen in uw buurt is veranderd? 2012 (procenten)

zeker verbeterd	6
een beetje verbeterd	16
niet verbeterd, maar ook niet verslechterd	44
een beetje verslechterd	7
zeker verslechterd	3
weet ik niet	23
Total	100

Omgang is met name verbeterd in voormalig Bos en Lommer

Opgesplitst naar buurt valt op dat bewoners in voormalig Bos en Lommer (Landlust en Erasmuspark) het positiefst zijn over de ontwikkeling. In voormalig Westerpark is men stuk kritischer: In de Frederik Hendrikbuurt, Spaarndammerbuurt en de Staatsliedenbuurt vindt men dat de omgang is achteruit gegaan.

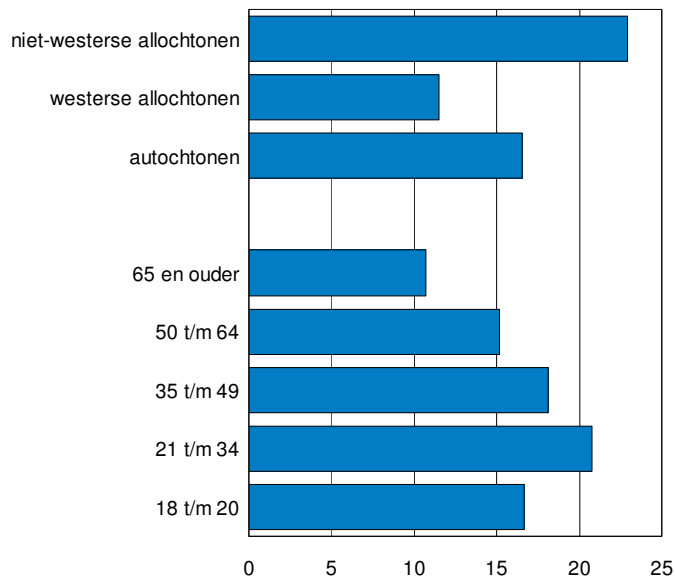
Figuur 13 Ontwikkeling omgang groepen, 2012 (procenten)

1.6 Polarisatiegerelateerde incidenten

Tot slot is gevraagd of men zelf wel eens iets meegemaakt heeft dat toe te schrijven is aan discriminatie of polarisatie. Het blijkt dat 17% van de respondenten wel eens iets is overkomen op dit vlak. Onder (niet-westers) allochtone respondenten is dit aandeel het hoogst.

Figuur 14 Aandeel dat zich gediscrimineerd voelt, 2012 (procenten)

In de meeste gevallen gaat het om geweldsincidenten, gevolgd door sissen en uitsluiten. Bij de categorie 'anders' wordt vaak agressie genoemd. Meerder malen worden Marokkaanse jongeren agressief of intimiderend gedrag verweten. In de bijlage is een overzicht gegeven van de open antwoorden.

Tabel 15 Genoemde gebeurtenissen die toe te schrijven zijn aan discriminatie, 2012 (n=144, procenten)

uitsluiten	15
nasissen, fluiten	22
geweld dat te maken heeft met seksuele geaardheid, geloof of etnische achtergrond	33
anders	49

2 Respons en verantwoording

Tabel 1 Responsverdeling naar type onderzoek en leeftijd, 2012 (procenten)

	18 t/m 20	21 t/m 34	35 t/m 49	50 t/m 64	65 en ouder	onbekend / nvt	totaal
panel		11	29	20	10	30	100
telefonisch	1	5	5	49	39		100
face-to-face	26	57	14	2		1	100
totaal	3	16	24	21	12	23	100

Tabel 2 Responsverdeling naar type onderzoek en leeftijd, 2012 (procenten)

	autochtonen	westerse allochtonen	niet-westerse allochtonen	onbekend	totaal
panel	81	12	5	2	100
telefonisch	73	18	9		100
face-to-face	22	11	64	2	100
totaal	74	12	12	2	100

Tabel 3 Responsverdeling naar type onderzoek en leeftijd, 2012 (procenten)

	laag	midden	hoog	onbekend	totaal
panel	5	13	79	4	100
telefonisch	29	19	49	2	100
face-to-face	24	40	28	8	100
totaal	10	16	70	4	100